BIBLIOTECA „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea — 12 Pagini

EXEMPLARUL { In România 3 lei / In străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. Nr. 24.464/939

Nr. 273 Joi 5 Octombrie 1939 — 12 Pagini — P I I I I

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25

CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN

Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.

Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT STELIAN POPESCU

Interesele naționale și căile de comunicație

Sub fostele stăpâniri străine, teritoriile locuite de Românii de peste Carpați și Prut, nu s'au putut dezvolta economicește, cu toate bogățiile ce le cuprind, atât din cauza lipsei de căi de comunicații bune — căi ferate și drumuri —, cât și din cauza unei anumite politici economice practicată de statele respective.

De aceea, în ținuturile de peste Carpați, nu s'a ținut seama, în materie de construcții de căi ferate, de interesele regionale. S'a lăsat fără legături Transilvania de Maramureș și Bucovina, iar Țara Moților a rămas aproape izolată de celelalte ținuturi românești din vecinătate. Basarabia, de asemenea, sub regimul țarist, a fost lipsită de o rețea de căi ferate și de drumuri în raport cu populația sa și cu nevoile sale economice.

După înfăptuirea României Mari sistemul defectuos al rețelei de căi ferate din teritoriile alipite a trebuit să fie modificat, căci el numai corespundea, nici intereselor generale economice ale țării, nici intereselor speciale regionale. De aceea s'a întocmit imediat, după încheerea păcei, un plan de construcții de căi ferate, în ordinea importanței lor strategice și economice, în care s'a prevăzut stabilirea de legături între toate ținuturile, ca și crearea de noi artere principale de comunicație între toate centrele importante din Transilvania și Basarabia și porturile noastre dunărene maritime: Oradea—Arad; Ilva Mică — Vatra Dornei; Brașov—Teliu—Întorsătura Buzăului-Nehoiaș-Buzău; Bumbești — Livezeni — Petroșani, Arciz — Ismail; unirea capetelor unor linii din interiorul Transilvaniei ș. a.

Zilele trecute s'a inaugurat o altă linie importantă în nordul țării, Silvia — Telciu, care va asigura comunicațiile directe între ținutul Năsăudului și cel al Maramureșului.

Pe lângă aceste mijloace de comunicație de cale ferată, va trebui să luăm măsuri și în celelalte direcții în vederea desvoltării sociale, economice și culturale a Maramureșului, — istoricul ținut românesc, care a suferit atât de mult în trecut, în urma infiltrațiilor străine. Noi trebue să urmărim, prin toate mijloacele și în toate direcțiile, această politică de renaștere națională și culturală de refacere economică și de consolidare socială, mai cu osebire în părțile unde Românii au avut de suferit mai mult.

Statele-Unite continuă să recunoască existența unui guvern polon

Washington, 2 (Rador). D. Hull, secretarul departamentului de stat, a declarat azi că guvernul Statelor Unite continuă să recunoască existența unui guvern polon.

Evenimentele internaționale pe ziua de Luni

Ecourile cu privire la vizita d-lui Ciano la Berlin, cu deosebire cele din sursă germană, nu dau deocamdată decât două preciziuni: 1) vizita a avut un caracter informativ, Reichul considerând de a sa datorie să pue în curent guvernul italian cu noua sa politică inaugurată la Moscova și 2) Italia nu va întreprinde, „în mod direct", o nouă acțiune de pace, cu alte cuvinte nu va fi intermediarul diplomatic între puterile beligerante și de aceea — după cum se comunică din Berlin — d. Ciano nici nu va informa pe ambasadorii Franței și al Angliei la Roma despre conversațiile avute la Berlin,

Tot din izvor german se spune că ultimele declarații ale d-lui Ribbentrop, făcute înainte de a părăsi Moscova, trebue considerate ca o ofertă diplomatică de pace și că d. Hitler, cu prilejul discursului ce-l va rosti în fața Reichstagului, va arăta și „modalitățile" acestei păci. Printre aceste „modalități" se anunță din Amsterdam că ar fi vorba și de crearea unui mic stat cehoslovac independent.

Pe de altă parte, presa franco-engleză aprobă cu entuziasm declarațiile d-lui Churchill și le consideră ca un răspuns categoric și definitiv al Angliei și Franței la oferta de pace.

— In ședința de Luni a Senatului american au început dezbaterile asupra proectului de lege cu privire la modificarea legii neutralității. D. Pittmann, depunând proectul, a rostit un lung discurs arătând necesitatea ridicării embargoului. Se crede că discuția va dura trei săptămâni.

— D. Munters, ministrul de externe leton, a sosit Luni la Moscova în vederea stabilirii unui acord cu Sovietele. E vorba de încheerea unui pact de asistență mutuală și a unui acord comercial.

Se anunță deasemenea că a fost invitat la Moscova și ministrul de externe al Lituaniei.

— Guvernul Statelor Unite — a declarat Luni d. Hull, ministrul american de externe — continuă să recunoască existența unui guvern polon.

— D. Saracioglu se afla și Luni la Moscova.

In palatul Kremlin

D. Molotov, președintele comisarilor poporului Sovietelor și ministru de externe, semnând recentele tratate de frontieră și amiciție și de înțelegere economică cu Germania. La stânga d. von Ribbentrop și d. Stalin.

Apelul d-lui C. Argetoianu, președintele consiliului de miniștri, către țară

Primul ministru, d. C. Argetoianu, citind apelul către țară, la microfon

ROMÂNI!

Mișelescul atentat care a curmat zilele unuia din cei mai destoinici fii ai țării, răpus în plină desfășurare a rodnicelor sale străduințe, a trezit conștiința întregului popor românesc. Ne dăm cu toții seama că nici o cruțare nu mai e cu putință față de netrebnicii, dacă vor mai fi, care nu-și dau seama că în clipele în care țara trebue să se sprijine pe închegarea tuturor sufletelor și pe unirea tuturor brațelor — o acțiune de ură și de învrăjbire constitue o crimă ce nu poate fi destul de aspru pedepsită. Suntem hotărâți să înlăturăm și ultimele boabe de neghină aduse de vânturi pe ogorul românesc și să readucem pe cei rătăciți la vechile tradiții de omenie și de bun simț care au călăuzit neamul nostru în decursul veacurilor. Facem un călduros apel la patriotismul tinerilor ademeniți printr'o mistică înșelătoare lipsită de temei moral și de scopuri mărturisite și le vom deschide porțile pe care le-au închis în urma lor, dacă în sufletul fiecăruia mai licărește încă acea dragoste de casă și de neam care îi poate aduce pe calea pocăinței. Să nu uite nici unul că în abureală de sânge nu se poate clădi, ci numai distruge.

Trecem prin vremuri de încercare, vremuri în care un popor nu se poate socoti stăpân pe destinele lui decât în măsura unității sale de simțiminte și de manifestare. Numai popoarele care se vor înfățișa ca un bloc, fără crăpături și rumegături străine, vor putea străbate prin văpaia aprinsă ce amenință să se întindă pretutindeni. Numai popoarele închegate într'un gând și o voință vor ieși din foc neatinse și otelite pentru vecie în urmărirea idealurilor lor. Pentru desăvârșirea acestui bloc, facem un călduros apel la unirea tuturor și cerem fiecăruia să taie legăturile trecutului și să se strângă cu mic cu mare în jurul Coroanei și al steagului țării, înodând astfel singurile legături rațională față de pericolul comun. Facem acest apel în numele morților noștri, îl facem în numele generațiilor obidite care și-au jertfit viața pentru întemeierea României de azi — îl facem în numele atâtor nevoiași, răbdători și harnici cari și-au pus nădejdile în ziua de mâine; îl facem în numele copiilor și strănepoților noștri față de care ne apasă o grea răspundere.

Guvernul Maiestății Sale nu va lăsa la o parte nici o măsură menită să sprijine înfrățirea oamenilor și alinarea nevoilor. Dar la rândul lui, trebue ca fiecare cetățean să sprijine acțiunea guvernului încordând puterea sa de răbdare și de bunăvoință. Să uităm cu toții pentru moment că avem drepturi de satisfăcut și să ne aducem aminte că avem datorii de îndeplinit.

In situația actuală internațională fiecare națiе se găsește în poziție de apărare. Nu avem nici un gând războinic; dorim și vrem pacea, dar nu putem să stăm pe un picior de inferioritate față de alții. Știm că concentrările apasă greu, mai ales asupra păturii muncitorești dela sate și din orașe. Desconcentrările nefiind însă posibile, în momentul de față, în măsura pe care am dori-o, concedii lunare vor fi acordate pe rând elementelor concentrate, iar pe de altă parte dispozițiunile necesare au fost luate și vor fi complectate pentru ajutorarea familiilor celor chemați sub drapele și pentru îndeplinirea muncilor lor.

Măsuri de obláduire vor fi luate de asemeni pentru cei lipsiți de mijloace pentru a-i ajuta să facă față îndatoririlor lor. Guvernul își dă seama de toată apăsarea rechizițiilor, ele sunt însă de neînlăturat pentru apărarea țării. Fiecare din cei chemați la sacrificii să-și dea seama că e bine să dai ceva ca să păstrezi totul. Rechizițiile trebuesc însă făcute în cel mai strict spirit de legalitate și abuzurile ce s'ar dovedi vor fi sancționate iar cei păgubiți vor fi indemnizați.

O mai strictă coordonare a tuturor măsurilor legislative, administrative și economice va căuta să ușureze sarcinile obștești și sarcinile individuale.

Programul de înfăptuiri din care s'a realizat atât în ultimii doi ani va fi continuat mai departe pentru binele obștesc, în limitele pe care le vor îngădui veniturile Statului. Căci înainte de toate și pe deasupra tuturor va trebui să facem față cheltuielilor impuse de apărarea națională pentru înzestrarea și întreținerea armatei și pentru căile de comunicații pe care armata și aprovizionările ei urmează să se miște.

ROMÂNI!

Cu ajutorul vostru al tuturor nu ne îndoim că scumpa noastră țară va putea învinge toate greutățile atât de covârșitoare ce-i stau în cale; că o vom putea feri de nenorocirile unui război și că vom putea păstra în conflictul armat care s'a deslănțuit în Europa stricta neutralitate la care ne-am hotărît. Pentru atingerea acestui scop, nimănui nu-i poate fi însă îngăduită cea mai mică abatere dela datorie, dela respectul ierarhiei în Stat, dela sacrificiile cerute pentru apărarea patriei.

Cetățeni liberi ai liberei și întregitei Românii, nu vă clintiți din jurul Regelui vostru, din cuvântul crezului vostru milenar, din simțimîntul care v'a purtat până acum peste valurile vremilor.

Să ne strângem cu toții într'un mănunchiu de neînvins și să strigăm cu toții

Trăiască România pe veci desrobită și unită!

Trăiască Regele nostru și iubitul Său Vlăstar!

Așa să ne ajute Dumnezeu!

Sănătate!

In numele Consiliului de miniștri,

Președintele consiliului

C. ARGETOIANU

In corpul ziarului:

Proectul neutralității a fost depus in Senatul american

Declarațiile d-lui Pittmann

CE SE SPUNE LA BERLIN DESPRE VIZITA D-LUI CIANO

Prin telefon dela corespondentul nostru particular

Berlin, 2. — *Ieri, imediat după sosirea sa la Berlin, contele Ciano a avut o consfătuire de mai multe ore cu cancelarul Hitler, în prezența d-lui von Ribbentrop.*

Azi dimineață nu s'a mai ținut decât o singură consfătuire de o oră și anume, între cei doi miniștri de externe, iar la ora 12, contele Ciano a părăsit Berlinul, înapoindu-se la Roma. Șederea ministrului de externe italian la Berlin a fost deci și mai scurtă decât s'a presupus la început. Trebue spus dinainte că ministrul de externe italian — după cum se confirmă și în cercurile germane — n'a încheiat nicio convenție la Berlin, ci s'a înapoiat la Roma, spre a raporta d-lui Mussolini.

Cercurile bine informate germane atribue o deosebită importanță contactului italo-german, însă subliniază că nu trebue să se atribue acestui fapt sau să se aștepte dela el ceva senzațional.

La Berlin se afirmă că obiectul consfătuirilor italo-germane au fost relațiunile dintre Germania și Rusia, cari sunt considerate ca fiind importante pentru toate problemele europene, influențând în mod direct multe din aceste probleme. Totuși nu se poate spune că absolut toate problemele europene au fost discutate cu contele Ciano prin prisma convenției de la Moscova. Trebue să se facă în această privință o restricție, și anume că problemele Sud-Estului european nu au fost discutate în aceste consfătuiri. In primul rând, în raport cu interesele germane, efectul atitudinii schimbate a Rusiei nu s'ar extinde decât asupra Estului Europei. Cu toate acestea, se adaogă că — după părerile germane — acordul germano-rus a adus în mod automat și o limpezire a chestiunilor privind Sud-Estul european și Balcanii.

La ministerul de externe german se afirmă că Italia trebue considerată ca o putere balcanică sau cel puțin ca o putere care are interese esențiale în această parte a Europei și că aceste interese nu au suferit nicio restricție în urma noulor raporturi germano-sovietice.

Cel mai mare interes a fost stârnit în cercurile observatoare dela Berlin de aluziile germane că în consfătuirile cu contele Ciano s'au discutat și posibilitățile pe care le oferă — după părerea Germaniei — ofensiva de pace a Reichului și ce urmări anume ar avea continuarea războiului asupra relațiunilor italo-germane. Asupra atitudinii Italiei în acest din urmă caz nu se știe încă nimic la Berlin. Se crede însă, că raportul pe care contele Ciano îl va face la Roma va aduce o clarificare în această privință.

După informațiile date de cercurile politice germane rezultă că nu trebue să se conteze pe posibilitatea ca Italia să întreprindă, în mod direct, o nouă acțiune de pace, cum ar fi de pildă informarea ambasadorilor francez și englez la Roma asupra consfătuirilor de eri dela Berlin.

Cercurile germane socotesc și subliniază faptul în mod categoric că d. von Ribbentrop, înaintea plecării sale din Moscova, s'a exprimat atât de clar față de reprezentanții presei, încât aceste declarații ale ministrului de externe german trebue să fie considerate ca o ofertă de pace făcută după vechile metode diplomatice. După părerile germane, atitudinea presei franceze și engleze dovedește că acest lucru a fost pe deplin înțeles la Londra și Paris. Aceleași cercuri germane vor să vadă în comentariile presei franceze și engleze că la Londra și Paris ar exista totuș simptome cari ar dovedi o dispoziție mai mare pentru pace, astfel că la Berlin nu s'a renunțat la speranța unui rezultat favorabil al ofertei de pace a Reichului.

(Continuare in pag. 2-a)

M. S. Regina Maria a Jugoslaviei a întemeiat un birou pentru protecția copiilor în caz de război

Belgrad, 2 (Rador). — *Regina Mamă Maria a întemeiat un birou pentru protecția copiilor în caz de război, cu un comitet de reprezentanți ai statului prezidat de Ea.*

Aproape 200.000 de copii urmează să fie puși sub paza publică în cazul unui război.

—xX⊙●⊙Xx—

UN HIDROAVION ENGLEZ A STRĂBĂTUT ATLANTICUL

Londra 2 (Rador). — Hidroavionul transatlantic englez „Cabot", unul din cele patru mari aparate engleze ce fac serviciul de transport de mărfuri între Marea Britanie și America, a făcut cu încărcătura completă traversarea Atlanticului din Terra Nova în Irlanda în 13 ore și 42 minute.

Prin această performanță hidroavionul „Cabot" a stabilit un record al trecerii oceanului pentru avioanele de categoria sa.

—xX⊙●⊙Xx—

Ofițeri japonezi la Londra

Londra, 2 (Rador). — Amiralul Osumi, însoțit de generalul Terauki și de statul major, a sosit la Londra.

Vizita sa în capitala Angliei are un caracter particular. Amiralul Osumi va părăsi Vineri Anglia, înapoindu-se în Japonia.

CURIER LONDONEZ

Regele ca militar

In orice epocă de criză națională, supușii britanici din întregul Imperiu privesc spre rege și familia regală pentru conducerea și exemplu de armonie.

M. S. REGELE GEORGE VI

Când regele a vorbit la radio după izbucnirea războiului l-am ascultat din salonul locuinței mele, într'un square liniștit din centrul Londrei.

Ferestrele erau largi, deschise.

Era o seară splendidă. După emoționantul mesagiu al regelui se cântă imnul național. Afară, în square, doi oameni dela barajur de baloane, luară poziția, trecătorii se opriră și bărbații își scoaseră pălăriile.

Englezii nu obișnuesc asemenea manifestații de sensibilitate. Reacțiunea spontană a fost deci cu atât mai impresionantă.

Pentru rege deasemenea cîtpele acelea în care se adresa poporului trebuie să fi fost emoționante.

El aparține acelei generații care a fost sortită să vadă două războaie în scurtul interval dintre adolescență și maturitate.

El e unul din milioanele de oameni din întreaga lume cari au luptat într'un război și s'au rugat, au sperat și au crezut cu ardoare că va fi ultimul la care vor fi chemați să ia parte.

Regele George, sau prințul Albert de Windsor, titlu pe care îl purta pe atunci, era aspirant pe vasul „Collingwood" când a izbucnit războiul. El fusese educat pentru marină și ca și tatăl său era marinar activ.

Pentru a evita conflictul dintre situația sa regală și rangul său în marină, camarazii săi de la popotă, îi spuneau „Mr. Johnson" și numele acesta deveni în curând popular pe tot vasul. Sunt și azi ofițeri și sim-

(Continuare in pag. 2-a)

PE FRONTUL DE VEST

Un detașament de bicicliști francezi întovărășind o baterie de artilerie, în drum, spre linia frontului